

Οἱ κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν ἠττηθέντες Καρχηδόνιοι ὤφειλον νὰ παραδοθῶσιν εἰς τοὺς Ῥωμαίους. Ἡ γερουσία τῆς Καρχηδόνος, ἥτις ἤσθάνετο ἤδη ἐπὶ τοῦ τραχήλου τῆς τὸν πόδα τοῦ Σκιπίωνος, ἔστειλεν ἀλλεπαλλήλους πρεσβείας εἰς Ῥώπην διὰ νὰ διαπραγματευθῶσι τοὺς ὄρους τῆς παραδόσεως, τοὺς ἥκιστα τιμητικούς. Καὶ τὸ πρῶτον μὲν ἐζήτησαν παρ' αὐτῶν 300 παῖδας, γόνους τῶν εὐγενεστέρων οἰκῶν τῆς Καρχηδόνος ὡς ὀμήρους, ἔπειτα δὲ ἀπήτησεν ἡ Ῥώμη παρὰ τῶν Καρχηδονίων νὰ ὑπακούωσιν εἰς πάσας τὰς διαταγὰς τῶν ὑπάτων, καὶ μόνον ὑπὸ τὸν ὄρον τοῦτον θὰ διέσφζον ἐλευθερίαν καὶ αὐτονομίαν, ἔδαφος καὶ ἰδιοκτησίαν. Τοῦτο βεβαίως οὐδὲν ἀγαθὸν προσιωνίζετο, ἀλλὰ καὶ τί ἠδύνατο ἄλλο οἱ ἠττημένοι νὰ πράξωσιν ἢ σιωπηρῶς νὰ ὑποταχθῶσιν; Μετὰ σφοδρᾶς μὲν ἀγανακτήσεως, ὑπήκουσαν ὁμως, καὶ ὅτε οἱ Ῥωμαῖοι ἀπήτησαν τὸν ἀφοπλισμὸν τῆς πόλεως. Παρέδωκαν τὰ ὄπλα, ἐκένωσαν τὰς ἀποθήκας, ἀρῆρεσαν ἀπὸ τῶν χωμάτων καὶ προτειχισμάτων τὰς πολεμικὰς μηχανὰς καὶ ἐγύμνωσαν τὰ νεώρια τοῦ στόλου. Δὲν ἠρέσθη ὁμως εἰς ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἐξευτελισμοὺς ὁ σκληρόκαρδος νικητής. Ὁ τελευταῖος ὄρος ἦτο νὰ ἐγκαταλίπωσιν οἱ Καρχηδόνιοι τὸ πάτριον ἔδαφος καὶ νέαν πόλιν μεσογειοτέραν νὰ ἰδρῦσωσιν. Οἱ Καρχηδόνιοι ὁμως ἐπροτίμησαν τὸν θάνατον μᾶλλον ἢ τὴν ἀτίμωσιν αὐτὴν νὰ ὑποστῶσι. Καὶ ἦτο ἀληθῶς ὑπεράνθρωπος ἀπαίτησις νὰ ζητήσῃ τις νὰ ἀποστερήσῃ τοὺς Καρχηδονίους τὴν θέαν τῆς θαλάσσης, ἥτις ὑπῆρξεν ἡ βᾶσις καὶ ἡ πηγὴ τοῦ μεγαλείου των, καὶ δι' ἧς ἐπὶ αἰῶνας ὅλους ἀπείροσ πλοῦτος εἰσῆλθη εἰς τὴν πόλιν αὐτῶν.

Ταχέως ἀνέκυβεν ἐκ τῆς πρώτης ἐκπλήξεως ἡ Καρχηδὼν καὶ ἀνηγέρθη εἰς ἄμυναν ἀπελπιστικὴν. Οἱ Ῥωμαῖοι ἐπίστευον ὅτι εὐχερέστατον ἔργον ἦτο ἡ κατάληψις πόλεως ἀφοπλισθείσης ἤδη, ἐψεύσθησαν ὁμως εἰς τὰς προσδοκίας των. Οἱ κάτοικοι τῆς Καρχηδόνος ἐξ ἑαυτῶν ἐπρομηθεύθησαν τὰ μέσα εἰ μὴ πρὸς σωτηρίαν, τούλάχιστον ὁμως πρὸς ἐντιμον καταστροφὴν. Ἐκ πάσης ὕλης ἐγάλκευσαν νέα ὄπλα καὶ πολεμικὰς μηχανὰς καὶ παντὸς εἶδους ἀμυντικὰ μέσα, οὕτω δὲ ἠδυνήθη ἡ πρὸ μικροῦ ἀφοπλισθεῖσα Καρχηδὼν νὰ παρατάξῃ καὶ πάλιν 10,000 μαχητῶν, οἵτινες ἐπὶ τρία ὄλα ἔτη ἀντέσχον προασπιζόμενοι τὴν πατρίδα των.

Πρὶν ἢ κατέλθωμεν εἰς τὴν παραλίαν ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου, ἀφ' ἧς τὸ βλέμμα ἡμῶν ἠδονικῶς ἐπλανᾶτο ἐπὶ τὴν ἀπειρον ἑκτασιν τῆς θαλάσσης τῆς πρὸ τῶν ποδῶν ἡμῶν ἐξηπλωμένης, ἐπεσκέφθημεν πρῶτον πανάρχαιόν τι ὑδραγωγεῖον, δι' οὗ διωχετεύετο ὕδωρ ἄφθονον ἀπό τινος τῶν λόφων εἰς τὴν παραλίαν καὶ εἰς τοὺς λιμένας. Ἡ ἐπανόρθωσις τοῦ ὑδραγωγεῖου τούτου εἶναι ἔργον τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως, ἔργον προνοίας πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς ἡγεμονίας Τύνιδος. Μετὰ τὴν ἐπισκόπησιν ταύτην καταβαίνομεν εἰς τὴν ἀκτὴν ἢ μακρὰ πορεία καὶ δροσερὰ τῆς θαλάσσης αὔρα ἐπνύξησαν τὰς διαθέσεις τῶν στομάχων μας. Ὁ ὁδηγὸς τῆς ἐκδρομῆς μας ἐπέδειξεν ἀρχαῖόν τινα θόλον πρὸς τὴν θάλασσαν βλέποντα ὡς κατάλληλον τόπον

προχώματος. Ἐκεῖ ἐπὶ λίθων πώρου ἢ καὶ γρανίτου καθήμενοι ἀπελαύσαμεν τοῦ ὀρεκτικοῦ προγεύματος τοῦ ἐν Τύνιδι παρασκευασθέντος, προσβλέποντες ἐνίοτε διὰ τοῦ ἀνοίγματος τοῦ θόλου εἰς τὴν λευκὴν ὀθόνην παραπλέοντος τινὸς πλοίου καὶ ἐνωτιζόμενοι τὸν ἀρμονικὸν φλοῖσθον τῶν κυμάτων ἄτινα εἰς ὀλίγα μόνων βήματα πρὸ ἡμῶν ἐξεχύνοντο ἡρέμα εἰς τὴν ἀκτὴν.

(Ἐπεται τὸ τέλος)

E. BIPAY

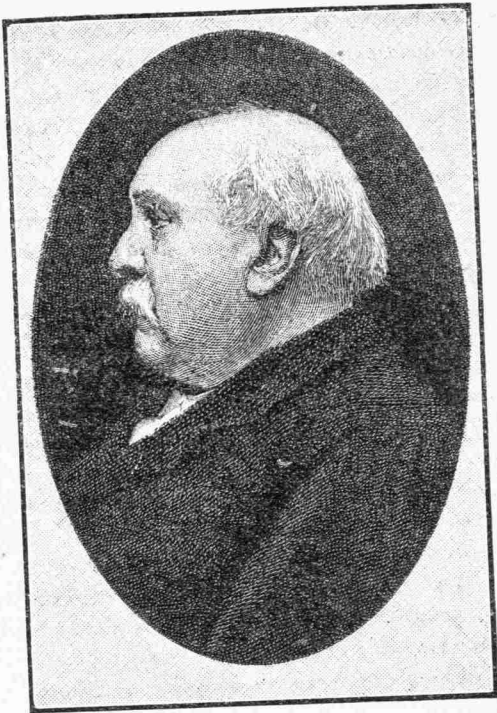
ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΞΕΝΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

ΦΕΡΔΙΝΑΝΔΟΣ ΦΑΒΡ

Ὁ μυθιστοριογράφος Φερδινάνδος Φάβρ τυγχάνει ἄγνωστος εἰς τὸ ἑλληνικὸν κοινόν, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν γεῦσιν πολλάκις παρατίθενται ἔργα ἀσυγκρίτως ὑποδεέστερα ἐκείνων τὰ ὁποῖα παρήγαγεν ὁ ἐν λόγῳ συγγραφεὺς, ὁ πρὸ τριακονταετίας χαρακτηρισθεὶς ὑπὸ τοῦ διασήμου κριτικοῦ Σαινμπέβ ὡς «δυνατὸς μαθητὴς τοῦ Βαλζάκ». Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν πατρίδα του δὲν ἀπολαύει μεγάλῃς τινὸς δημοτικότητος, περιωρισμένος δὲ εἶνε ὁ κύκλος τῶν ἀναγνωστῶν του, οἵτινες ὁμως, ὡς συνήθως συμβαίνει, ἀντισταθμίζουσι τὴν ὀλιγότητά των διὰ θρησκευτικῆς ἀφοσιώσεως. Ἄλλως τε καὶ ὁ Φάβρ δὲν εἶνε οὐδ' ἀκραϊκῆς Παρισινός, οὐδὲ κατοικεῖ εἰς τὰ Παρίσια, ὅπου μυρίοι δρόμοι ἀγούσιν εἰς τὸν διαφημισμὸν, ὄνειρον τοῦ ὁποίου τὴν πραγματοποίησιν εὐκόλα ἐπιτυγχάνουσι καὶ μέτριοι συγγραφεῖς.

Ἐν μέσῳ τῆς συγχρόνου γαλλικῆς φιλολογίας, ἔγραψε κριτικὸς τις, ὁ Φάβρ διατελεῖ ὡς ἐν ἀπομονώσει. Δὲν εἶνε Παρισινός, ἀλλ' εὐρωστος καὶ ἐμβριθῆς ὀρεσίβιος, ἄγχιος δι' ἰσχυρᾶς πεπρωτικῆς φαντασίας, ὅστις ἀποκρούει τὰς τετριμμένας διηγήσεις τὰς ἀρεσκούσας εἰς ὅλους, καὶ συγγραφεῖ ἐπιπόνως καὶ ἐν πεποιθήσει βιβλία ἀδρά, ἀτελεῖ, καὶ ὠραῖα, τῶν ὁποίων τὴν δυνατὴν οὐσίαν ὀλίγοι εἶνε ἱκανοὶ νὰ ἐκτιμήσωσι ἐκ πρώτης ὄψεως. Τὰ πάντα συντελοῦσιν εἰς τὸ νὰ καταστήσωσι ἰδιάζον ὄλως τὸ τραχὺ καὶ σύμπυκνον ἔργον του : οἱ ἥρωές του, ἱερεῖς ἢ χωρικοὶ πρωτογενῶν ἡθῶν ὁ τόπος, ἐν ᾧ δρῶσιν οὗτοι, πολίγνη τις ἀπωτάτη ἢ μέθοδος τοῦ τέλους, ἀνακαλοῦσα εἰς τὴν μνήμην τὴν τοῦ Βαλζάκ, ἀσυνήθης εἰς τὸ σύγχρονον μυθιστόρημα. Ἐργον αὐστηρὸν, ῥωστικόν, μονότονον, δυσπρόσιτον, ἐπιβλητικόν, διακοπτόμενον ἐδῶ κ' ἐκεῖ ἐκ διαχύσεων τρυφερότητος, δίκην ἀνθισμένων τοπίων ἐπὶ τῶν κλιτύων ὄρους.

Ὁ Φάβρ ἐγεννήθη τὸ 1830 ἐκ πατρὸς ἀρχιτέκτονος ἔχων θεῖον ἱερέα, προωρῶμετο διὰ τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον διὸ καὶ ἐσπούδασεν εἰς ἱερατικὰς σχολὰς. Ἀλλὰ παρητήθη τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ, καὶ μεταβάς εἰς Παρίσιον, ἐπέδθη εἰς τὴν φιλολογίαν. Τὸ πρῶτόν του δημοσίευμα εἶνε τόμος ποιημάτων κατὰ τὸ 1853, ὅστις ὁμως δὲν ἐπροξένησε καμμίαν ἐντύπωσιν. Ὁ ποιητὴς νοσήσας ἐπέστρεψε πρὸς ἀνάρρωσιν εἰς τὴν Μεσημβρινὴν Γαλλίαν, ἐνθα ἀρχῆθην διέτριβεν, ἤρχισε δὲ νὰ ἐργάζεται, μελετῶν

καὶ περιγράφων τοὺς χαρακτῆρας καὶ τὰ ἦθη τῶν κληρικῶν, ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων εἶχε ζήσει, καὶ τῶν ὁποίων ἦτο ἀκριβῆς γνώστης. Ἐδημοσίευσεν δὲ πρῶτον τὸ 1862 τὸ μυθιστόρημα «Κουρβεζόν» καὶ μετὰ ἐν ἔτος τὸν «Ἰούλιον Σαβινιάκ» ὑπὸ τὸν περιληπτικὸν τίτλον «Σκηναί ἐκ τοῦ βίου τῶν κληρικῶν». Τὸ πρῶτον ἀνέδειξεν αὐτὸν συγγραφεὴ πολλοῦ λόγου ἄξιον, ἐπηνέθη ὑπὸ τοῦ Σαινμπεύ, καὶ ἐβραβεύθη ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας. Ὁ ἦρωσ τοῦ πρώτου αὐτοῦ μυθιστορήματος, ὁ ἀββᾶς Κουρβεζόν εἶνε ἅγιος ἄνθρωπος, σπαταλῶν ὅσα χρήματα περιέρχονται εἰς χεῖρας τὸς πρὸς ἔργα φιλανθρωπικὰ καὶ χριστιανικά. Κατέφαγεν οὕτω καὶ τὴν μητρικὴν του περιουσίαν, περιῆλθε δὲ εἰς τοιαύτην ἀπορίαν χρημάτων ὥστε ὁ ἀρμόδιος ἐπίσκοπος διὰ νὰ μὴ ἔχη πλέον τί νὰ ἐξοδεύῃ, τὸν ἀπέστειλεν εἰς μακρυνόν τι ὄρεινόν καὶ πτωχικὸν χωρίον. Μόλις ἐβραβεύθη εἰς αὐτὸ μετὰ τῆς μητρὸς του, ἐφρόντισε κατὰ πρῶτον νὰ περισυλλέξῃ εἰς τὸ πρεσβυτέριον μίαν πτωχὴν καὶ πολλὰ παιδιά ἄπορα. Ἀλλ' ἔτυχε νὰ ἔχη γειτόνισσαν τὴν Σεβεραγκέττην, κόρην εὐσεβῆ, ὄρφανὴν καὶ πλουσίαν, ἣ ὁποία διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς της ἤρχισε νὰ δίδῃ γενναίως χρηματικὰς παραχὰς εἰς τὸν ἐφημέριον. Ἐκεῖνος ἐπαναλαμβάνει τὴν σειρὰν τῶν διακοπέντων προσφιλῶν ὄνειρων του καὶ ὄνειροπολεῖ τὴν σύστασιν σχολείων καταπεθεῖ δὲ τὴν κόρην νὰ προσέλθῃ ἀρωγός. Ἀλλ' αὕτη εἶχε δύο ἐραστὰς χωρικούς, περὶ πολλοῦ ποιουμένους τὴν γειρά της καὶ τὰ χρήματά της. Ὁ εἰς ἐξ αὐτῶν διὰ νὰ ἀπαλλαγθῇ τοῦ ἀνιζήλου, τὸν δολοφονεῖ· μυρισθεὶς δὲ ὅτι τὰ χρήματα τῆς ὠραίας του μετηγγίζοντο εἰς τὰ θυλάκια τοῦ ἀββᾶ, ἐνεδρεύει νύκτα τινὰ καὶ ἐπιπίπτει καὶ κατὰ τοῦ ἱερέως ὁ κακοῦργος· ἀλλ' ὁ πτωχὸς ἱερεὺς βώμαλέος, ἀμύνεται καὶ φονεύει ἐν τῇ πάλῃ τὸν κακοῦργον. Ἀλλ' ἡμέρας τινὰς μόνον ἐπιζῆ μετὰ τὸ φοβερὸν συμβάν καὶ ἀποθνήσκει ἐνῶ προσήρχετο διὰ νὰ λειτουργήσῃ.

Τοῦ ἔργου αὐτοῦ ἐπηνέθη ἡ χάρις καὶ ἡ δύναμις· τὰς ἐν αὐτῷ βιαίας καὶ ἀγρίας σκηναὶ διαδέχονται ἐν ἀντιθέσει σκηναὶ ἐξαισιῶς ἀπλαῖ καὶ γλυκεῖαι. Περὶ τὰ εἰκοσι μυθιστορήματα συνέγραψεν ὁ Φάβρ, ἐν οἷς «ὁ θεὸς μου Σελεστέν», ὁ «ἀββᾶς Τιγρᾶν» καὶ ἄλλα. Εἰς πάντα ἀνεδείχθη ἔξοχος εἰκονογράφος ἡθῶν καὶ χαρακτῆρων κληρικῶν, μοναδικὴν οὕτω θέσιν κατέχων ἐν τῇ γαλλικῇ λογοτεχνίᾳ. Αἱ ἱστορίαι του δυνατὸν νὰ εἶνε σχολιοτενεῖς, περίπλοκοι καὶ ταυτολόγοι, ἀλλ' εἶνε πλήρεις κινήσεως καὶ μεγαλείου. Τὸ ὄρος του βαίνει ἐπιτόνωσ, εἶνε βαρὺ, ἐξεζητημένον, ἀρέσκειται εἰς ὑπερβολὰς, ἀλλ' ἐν ταῦτῳ καὶ εὐπαγές, εὐρωστον, οὐσιαστικὸν καὶ γραφικόν. Τὸ κυριαρχοῦν στοιχεῖον ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ εἶνε ἡ δύναμις.

ΣΚΗΝΑΙ ΤΟΥ ΝΕΑΝΙΚΟΥ ΒΙΟΥ¹

ὑπὸ Ἐρρ. Μύργερ, κατὰ μετάφ. Ε.Δ. Ροῖδου

ΤΟ ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΝ ΔΕΙΠΝΟΝ

— Κυρία μου, εἶπεν ὁ Οὐλρίχος πρὸς τὴν γειτόνισσαν, καλὸν θὰ ἦτο νὰ πάρετε ἀπ' ἐδῶ τὴν δυστυχῆ ταύτην νέαν. Τὸ θέαμα τοῦτο τὴν σκοτώνει.

— Αὐτὸ τῆς ἔλεγα καὶ ἐγώ, ἀγαπητέ μου κύριε, ἀλλὰ δὲν θέλει νὰ μ' ἀκούσῃ.

— Ζητήσατε τοῦλάχιστον νὰ μάθετε ἀπὸ αὐτὴν τὸ ὄνομα τῶν συγγενῶν της καὶ φίλων διὰ νὰ τοὺς εἰδοποιήσετε.

— Φοβοῦμαι ὅτι ἡ δυστυχισμένη δὲν ἔχει κἀνένα, ἀπεκρίθη ἡ γειτόνισσα προσπαθοῦσα νὰ ἐγείρῃ τὴν ὄφρανήν. Αὕτη ἤνοιξεν ἐπὶ τέλους τοὺς ὀφθαλμούς, τοὺς ὁποίους ἐταπεινώσεν ἀμέσως ἐνώπιον τοῦ ξένου, ψιθυρίζουσα ἀσυναρτήτους τινὰς λέξεις, ἔπειτα ἔπεσε καὶ πάλιν εἰς τὰ γόνατα ὀδυρομένη.

— Ἦσύχασε, κόρη μου, εἶπεν ἡ γειτόνισσα. Τὰ κλάματα δὲν ὠφελοῦν. Ὅλοι θ' ἀποθάνωμεν. Ἐπειτα δὲν ἔχασες καὶ μετὰ πρᾶγμα. Ἡ μακαρίτισσα δὲν ἦτο διόλου ἀξιαγάπητη· κακιά, παράξενη, Ἰσοδεύτρια. Δὲν ἤμποροῦσε κάνεις νὰ τὴν ὑποφέρῃ. Ἀρώτησε τοὺς γείτονας νὰ ἰδῆς τί θὰ σὲ ποῦν.

— Τί εἶναι αὐτὰ τὰ λόγια, εἶπεν ὁ Οὐλρίχος κυττάζων αὐστηρῶς τὴν κακόγλωσσον παρηγορήτριαν.

— Τῆς λέγω τὴν ἀλήθειαν, ἀπεκρίθη ἐκεῖνη. Δὲν ἤμπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε, κύριε, τί κακὴ γυναικίκα ἦτον ἡ γραῖα Δουράνδου καὶ πόσον ἐβασάνισε τὴν δυστυχισμένην αὐτὴν Ροζίναν, ὅπου ἔχει ἀγγέλου ὑπομονήν. Τὴν ἔδερνε καθ' ἡμέραν καὶ τῆς ἔπερνε ὅλα ὅσα ἐκερδίζε διὰ νὰ μετᾶ με βώμια καὶ ροσόλια, ποῦ τὴν ἔφεραν μίαν ὥραν ἀρχήτερα ἐκεῖ ποῦ κείτεται, καθὼς τῆς τὸ ἐπρόλεγον ὁ γιατρός. Διὰ τοῦτο λέγω καὶ ἐγὼ ὅτι δὲν ἀξίζει νὰ τὴν κλαίωμεν. Ὁ θάνατός της εἶναι ξεφόρτωμα. . .

— Σιωπή, κυρία, ἔκραξεν ὁ Οὐλρίχος. Οἱ λό-